

О.Є. Чернишенко

ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІА-ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ВНУТРІШНІХ ВІЙСЬК МВС УКРАЇНИ

У статті розглядається важливість практичної сторони професійної підготовки майбутніх офіцерів за допомогою мультимедіа-технологій. Визначаються традиційні та перспективні напрями використання мультимедіа-технологій. Аналізується існуюча система формування практичних вмінь та навичок майбутніх офіцерів. Розкриваються переваги застосування мультимедійного тиру. Виділяються умови ефективного застосування мультимедіа-технологій в процесі професійної підготовки майбутніх офіцерів.

Ключові слова: мультимедіа-технології, професійна підготовка майбутніх офіцерів, практичні вміння і навички, мультимедійний тир.

В статье рассматривается важность практической стороны профессиональной подготовки будущих офицеров с помощью мультимедиа-технологий. Определяются традиционные и перспективные направления использования мультимедиа-технологий. Анализируется существующая система формирования практических умений и навыков будущих офицеров. Раскрываются преимущества применения мультимедийного тира. Выделяются условия эффективного применения мультимедиа-технологий в процессе профессиональной подготовки будущих офицеров.

Ключевые слова: мультимедиа-технологии, профессиональная подготовка будущих офицеров, практические умения и навыки, мультимедийный тир.

Future officers' professional training practical side significance is considered in the article by means of multimedia technologies. Traditional and perspective areas of multimedia technologies usage are defined. Future officers' current system of practical skills and abilities formation is analyzed. Advantages of multimedia shooting range application are revealed. Multimedia-technologies effective application conditions in the process of future officers' professional training are singled out.

Key words: multimedia technologies, future officers' professional training, skills and abilities, multimedia shooting range.

Постановка проблеми. Військовослужбовці внутрішніх військ МВС України виконують широке коло службових обов'язків в залежності від обраної спеціальності та призначення на посаду: охорону та оборону важливих державних об'єктів, об'єктів матеріально-технічного та військового

забезпечення, супроводження спеціальних вантажів, здійснення пропускового режиму на об'єктах, що охороняються, участь в охороні громадського порядку та боротьбі із злочинністю, участь у ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій на об'єктах, що охороняються, охорону дипломатичних представництв і консульських установ іноземних держав на території України [1].

Офіцер-випускник вищого військового навчального закладу повинен бути спроможним виконувати ці службові обов'язки як особисто, так і навчати своїх підлеглих. Вищезазначені завдання вимагають наявності теоретичних знань у майбутніх офіцерів, а також сформованих практичних вмінь та навичок, що в свою чергу актуалізує практичну сторону професійної підготовки, яка передбачає формування практичних навичок і вмінь у майбутніх офіцерів (користування зброєю, спецзасобами, водіння транспортних засобів, надання невідкладної допомоги постраждалим, перевірка документів, затримання правопорушників та ін.) під час навчальних занять і стажування. В ході навчання повинні моделюватися і практично відпрацьовуватися ситуації, які можуть виникати в процесі службово-бойової діяльності.

Інтеграція України в Європейській простір також впливає на освітні процеси в військових структурах, неодмінним є орієнтація на положення Болонської декларації та стандарти підготовки майбутніх офіцерів європейських військових структур, згідно яких в процесі професійної освіти набуваються компетенції, необхідні для подолання викликів нового століття. Це вимагає пошуку нових методів і форм професійної підготовки, удосконалення існуючої методики шляхом імплементації найефективніших засобів навчання [2, с. 193]. Використання мультимедіа-технологій в процесі професійної підготовки майбутніх офіцерів може є перспективним в аспекті сучасних вимог до інформатизації освіти та підвищення рівня практичних вмінь та навичок майбутніх офіцерів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблему використання в педагогіці мультимедіа-технологій розглядали вітчизняні вчені В.І. Євдокимов [3], І.Ф.Прокопенко [3], І.І.Костікова [4] та інші. В наукових працях цих вчених розглянута та обґрунтована ефективність використання мультимедіа-технологій в

процесі навчання. Проте, проблема застосування сучасних мультимедіа-технологій в процесі професійної підготовки майбутніх офіцерів внутрішніх військ МВС України є недостатньо розкритою у науковій літературі.

Метою даної статті є аналіз ефективного застосування мультимедіа-технологій в процесі професійної підготовки майбутніх офіцерів внутрішніх військ МВС України. Згідно мети дослідження визначено *завдання* дослідження: 1) з'ясувати сутність основного поняття дослідження «мультимедіа-технології»; 2) розглянути засоби використання мультимедіа-технологій у процесі вогневої підготовки майбутніх офіцерів.

Виклад основного матеріалу. Сучасні вчені І.Ф. Прокопенко та В.І.Євдокімов визначають мультимедіа-технології як «технології інтегрованого представлення всіх видів інформації (зорової, графічної, відео, звукової і навіть тактильної) на електронних носіях у цифровому форматі у вигляді електронного документа (ММ-проектора) та відповідних комп'ютерних пристроїв ... технології конвертування всіх видів інформації в один документ і відтворення його на комп'ютері». [3, с.172]. І.І. Костікова під мультимедійними технологіями розуміє «інформаційні технології навчання, що інтегрують аудіовізуальну інформацію будь-яких форм (текст, графіка, анімація тощо), реалізують інтерактивний діалог користувача з системою і розмаїтість форм самостійної діяльності з обробки інформації» [4, с. 37]. На нашу думку, при визначенні терміну «мультимедіа-технології» необхідно враховувати найважливішу особливість мультимедіа-технологій – інтерактивність, тобто можливість впливати суб'єктів і об'єктів навчання на відтворювану інформацію.

Традиційно, організація занять із використанням мультимедіа-технологій передбачає використання проектора для відображення матеріалу (електронної лекції) з дисципліни, який може включати різні типи та канали інформації (аудіо, відео, текстову інформацію).

На нашу думку, вищенаведений спосіб використання мультимедіа-технологій для підготовки майбутніх офіцерів використовує не повністю можливості цього сучасного засобу. Важливий напрямок, в якому можна

використовувати мультимедіа-технології для підготовки майбутніх офіцерів – моделювання реального середовища, що створює нові можливості в процесі навчання, підвищення ефективності формування практичних вмінь та навичок майбутніх офіцерів.

Важливе місце в системі професійної підготовки майбутніх офіцерів, незалежно від обраної спеціальності і майбутнього призначення на посаду, займає вогнева підготовка. Навчання здійсненню стрільби, як основної складової вогневої підготовки, є визначальним у швидкому й надійному ураженні цілей, і цьому має приділятися головна увага в навчанні [5, с. 69]. Аналізуючи принципи навчання здійсненню стрільби, окремої уваги вимагають наступні: принцип навчання того, що є необхідним при виконанні завдань у мирний і воєнний час, який нерозривно пов'язаний та історично обумовлений принципом військового навчання – навчати війська того, що є необхідним на війні; принцип наочності.

Ці принципи надають навчанню цілеспрямований характер і потребують наближення обстановки до реальних умов, створення невідомої обстановки й ураження цілі у найкоротший термін з найменшою витратою боєприпасів, визначають, що при проведенні занять варто широко використовувати технічні засоби навчання. Міцність запам'ятовування забезпечується продуманою системою повторення як у процесі вивчення матеріалу, так і в спеціально відведений час [6, с. 7-9].

Використання сучасних технічних засобів дозволяє вирішити проблему індивідуалізації навчання, оскільки максимальна кількість боєприпасів для навчання майбутнього офіцера визначається в настановах, що може виявитися недостатнім для окремого майбутнього офіцера. Проблематичним, а іноді і неможливим, є моделювання обстановки до реальних умов, створення невідомої обстановки. Сучасний стан розвитку науки і техніки, створюючи нові мультимедійні технології, у відповідності до потреб сьогодення, дозволить вирішувати виявлені проблеми. В якості такої мультимедіа-технології можна розглядати мультимедійний тир.

Мультимедійний тир як засіб навчання поєднує в собі існуючі підходи навчання та мультимедіа-технології. Принцип дії мультимедійного тиру базується на використанні мультимедійного проектору, який дозволяє моделювати будь-яку обстановку, а також створювати бойові ситуації (бій в міських умовах, бій в лісу та ін.) за допомогою сенсорного екрану, який дозволяє оперативно проводити оцінювання влучності при стрільбі [7].

Мультимедійні тирі можуть бути стаціонарними, мобільними, з використанням навчальної зброї, бойової зброї. Базовий комплект мультимедійного тиру складається з:

- мультимедійного проектору; керуючого комп'ютера;
- екрану для виводу обстановки, який повинен відповідати окремим технічним вимогам у разі використання бойової зброї;
- блоку з'єднання з комп'ютером;
- з'єднувальних кабелів;
- програми керування вогнем;
- програми редагування;
- програми редагування вправ;
- системи для підрахунку і зберігання кількості пострілів;
- набору готових сценаріїв;
- вправ;
- програми, яка дозволяє використовувати у тирі моделювання рухомих цілей;
- експлуатаційної документації.

Існує декілька варіантів мультимедійних тирів, тому доречно навести їх класифікацію. Основною принциповою відмінністю між різними тирами є використання бойової (наявність звуку під час пострілу, викидання гільзи та віддачі після пострілу) чи навчальної зброї (принцип базується на використанні лазерного променя). Умови, за яких застосування мультимедійних тирів є ефективним, наступні: матеріальне забезпечення, програмне забезпечення, методичне забезпечення, кадрове забезпечення.

Висновки. Використання мультимедіа-технологій для професійної

підготовки майбутніх офіцерів дозволить підвищити ефективність формування практичних вмінь і навичок. Застосування мультимедійного тиру для вогневої підготовки, сприяє збільшенню кількості повторень безпосередньої стрільби та зменшення витрат часу на обслуговування мішені, таким чином інтенсифікувати навчальний процес. Ця мультимедійна технологія, поєднуючи традиційні та інноваційні підходи, відповідає потребам майбутніх офіцерів, оскільки може бути використана як засіб моделювання реальних невідомих ситуацій, в яких необхідно використати зброю в найкоротший термін і з максимальною точністю, що буде стимулювати мотивацію майбутніх офіцерів до занять вогневою підготовкою в цілому.

Наразі, у зв'язку із новизною цієї технології, у вищих військових закладах МВС України є ряд невирішених педагогічних задач (програма підготовки викладацького складу до використання мультимедійних технологій, наприклад, мультимедійного тиру, розробка мультимедійних програмних продуктів, створення методичних рекомендацій до них, педагогічні умови використання мультимедійних технологій у підготовці курсантів тощо), що актуалізує подальші дослідження в цьому напрямку.

Література

1. Про внутрішні війська Міністерства внутрішніх справ України [Електронний ресурс]: Закон України від 26 березня 1992 року № 2235-ХІІ // Комп'ютер. інформ.-прав. система "Ліга". – Режим доступу : www.liga.net.

2. Чернишенко О.Є. Проблеми готовності майбутніх офіцерів внутрішніх військ МВС України до вільного володіння іноземною мовою / О.Є. Чернишенко // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. – Житомир: Видавництво Житомирського державного університету імені Івана Франка, 2010. – Випуск 53. – С. 193-198.

3. Прокопенко І.Ф. Педагогічні технології: Навч. посібник. / І.Ф. Прокопенко, В.І. Євдокимов. – 2-е вид. – Харків: Колегіум, 2006 – 224 с.

4. Костікова І.І. Підготовка майбутнього вчителя іноземної мови засобами інформаційно-комунікаційних технологій / І.І. Костікова. – Харків: Колегіум, 2008. – 355 с.

5. Вогнева підготовка: навч. посібник / В.Ф.Глущенко, Л.В.Безносюк, А.О.Колоколов, А.В.Мовчан, Ю.В.Мельник – Вінниця, 1998. – 159с.

6. Методика вогневої підготовки: навчально-методичний посібник / О.В. Лавніченко, Ю.М.Черніченко, В.В.Задирака, А.О.Пожидаєв; за заг. ред. С.Т. Полторока. – Х.: Військ. ін-т ВВ МВС України, 2005 – 189 с.

7. Бойовий інтерактивний тир ARCADE. [Електронний ресурс]:– Режим доступу: <http://www.kdcompany.ru/livefire.shtml>.